Gulag (z ruského akronymu GULAG – Glavnoje upravlenije lagerej, t.j. Hlavná správa táborov) :)

Rozsiahly systém nápravno-pracovných táborov a väzníc v Sovietskom zväze. Existoval predovšetkým v období stalinizmu (20. až 50. roky 20. storočia) a stal sa symbolom represií komunistického režimu.

Hlavné znaky Gulagu

Účel - tábory slúžili na izoláciu „nepriateľov štátu“ (politických väzňov, náboženských skupín, roľníkov odmietajúcich kolektivizáciu), ale aj bežných kriminálnikov,

Nútená práca - väzni boli zneužívaní ako lacná pracovná sila na ťažkú prácu v baniach, pri ťažbe dreva, stavbe priehrad, ciest a kanálov[1] v nehostinných podmienkach Sibíri či Arktídy.

Podmienky - charakterizoval ich extrémny hlad, zima, nedostatok lekárskej starostlivosti a brutálne zaobchádzanie, čo viedlo k vysokej úmrtnosti.

Rozsah - odhaduje sa, že systémom prešlo približne 18 až 20 miliónov ľudí, pričom najmenej 1,5 až 2 milióny v táboroch zahynuli.

Väzni gulagu v Perme

Výstavba železnice väzňami gulagu

Slovenská stopa

Po prechode frontu v roku 1944 a 1945 sovietske orgány NKVD násilne odvliekli do táborov Gulag a GUPVI aj tisíce občanov vtedajšieho Československa, vrátane Slovenska. Mnohí z nich boli nevinní civilisti, ktorí sa domov vrátili až po rokoch, alebo v táboroch zomreli[2].

Mali by ste vedieť:

Najznámejším dielom o tomto systéme je *Súostrovie Gulag* od Alexandra Solženicyna (1918-2008).

[1] Napríklad Bielomorsko-baltický kanál.

[2] Ústav pamäti národa (ÚPN) vedie zoznamy osôb odvlečených zo Slovenska a dokumentuje ich osudy.

***• Virtuálne múzeum, ktoré ponúka interaktívne mapy, 3D modely táborov a svedectvá preživších*; https://gulag.online/en**
• https://www.bbc.co.uk/programmes/p0320l10
• https://gulag.online/articles/histrorie-mrtve-trati?locale=ru
• https://www.aeaweb.org/research/human-capital-enemies-ussr

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania